AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

AVİM Yorum • No: 2019 / 3 • Ocak 2019

INDEPENDENT FİSK'İN TARİHİ ÇARPITMASINA YİNE İZİN VERDİ

AVİM

Kısa bir süre önce yayınlanan ve Osmanlılar bir zamanlar Yemenli asiler tarafından küçük düşürülmüştü (*The Ottomans were once humiliated by Yemeni rebels*) başlığını taşıyan yazısında İngiliz gazeteci Robert Fisk Ermeni Meselesi hakkında modası geçmiş ve sürekli tekrarladığı tartışmalı iddialarını bir kez daha ortaya artmış ve Türkiyenin soykırımdan sorumlu olduğunu iddia etmiştir. Robert Fisk Osmanlı Dâhiliye Nazırı Talat Paşaya atfedilen sahte Andonyan belgelerini kullanması ve bunların propagandasını yapmasıyla meşhur bir gazetecidir. Kapsamlı bilimsel incelemeler sonunda Andonyan Belgelerinin sahte oldukları birçok örnek ile (sahte imzalar, yanlış tarihler, tutarsız kronoloji, kullanılan kâğıt tipi vs.) şüpheye yer bırakmayacak şekilde kanıtlanmıştır ve bu husus Osmanlı ve Türkiye uzmanı sayısız bilim adamı tarafından da doğrulanmıştır. Ancak Fisk hiçbir yazısında kullandığı belgelerin sahte olmasından dolayı bir pişmanlık ya da mahcubiyet göstermemiştir. Bu Fiskin 1915 olaylarına bakışındaki önyargılı ve taraflı tutumu ortaya koyan açık ve inkâr edilemez bir belirtidir.

Fisk yukarıda bahsedilen yazısına çok iyi bilinen ve tekrar edilen oldukça ucuz bir çarpıtma ile başlamaktadır ve 1915teki Ermeni kayıplarının bir buçuk milyon olduğunu ileri sürmektedir. Ne var ki 1915te Osmanlı Ermenilerinin toplam nüfusu en fazla bir buçuk milyon idi. 1912deki Osmanlı nüfus sayımına göre Osmanlı Ermenilerinin nüfusu 1,3 milyon idi. 1919 Paris Barış Konferansında galip devletler Osmanlıdaki Ermeni nüfusunu miktarını tartışırken David Maggie isminde bir Amerikalı profesörün verdiği rakamlara güvenmeyi tercih etmiş ve onun verdiği rakamları tam anlamıyla tarafsız (strictly impartial) olarak tanımlamışlardır. David Maggienin verdiği rakamlara göre Osmanlıdaki toplam Ermeni nüfusu 1.479.000 idi. Osmanlı Ermenilerinin toplam nüfusu 1.479.000 iken Robert Fiskin bir buçuk milyon kişinin hayatını kaybettiğini iddia edebilmesi akıl ve mantık ile açıklanabilir bir durumun çok ötesinde geçmektedir.

Fiskin kendi iddiaları için referans oluşturma çabaları da oldukça kaygan ve zayıf temeller üzerinde oturmaktadır. Söz konusu yazısında iddialarını desteklemek için Fisk sık sık Taner Akçama atıfta bulunmaktadır. Akçamın eserleri üzerine yazılan çok sayıda bilimsel ve detaylı eleştiri ise Akçamın kullandığı kaynakları çarpıttığını, kasıtlı bir şekilde yanlış tercümeler yaptığını, kullandığı alıntıları bağlamı dışına çıkararak tahrif ettiğini birçok somut örnek ile ortaya koymuş ve Akçamın iddialarına ve eserlerine büyük bir ihtiyat ile yaklaşmak gerektiğini belirtmişlerdir.

Fisk yazısında Amerikalı askeri tarih uzmanı Dr. Edward J. Ericksona ve onun *Osmanlılar ve Ermeniler: Bir İsyan ve Karşı Harekâtın Tarihi*

başlıklı kitabına da Ermeni Komitelerinin isyan ve benzeri yıkıcı faaliyetlerini tarafsız bir şekilde incelemesinden dolayı sataşmaktadır. Elbette Fiskin mesnetsiz iddialarına en güzel cevabı Dr. Ericksonun kendisi verecektir. Bununla birlikte bazı hususlara dikkat çekmekten de geri duramayacağız. Fisk yazısında oldukça fazla sayıda Osmanlı Ermenisinin Ruslar tarafından desteklenerek isyanlar başlattığının ve Osmanlının savaş mücadelesini baltalamak için çeşitli yıkıcı faaliyetlerde bulunduğunun ve savaş sırasında Osmanlının resmen düşmanı olan devletlerle amaç birliği yaptığının ve İtilaf Devletlerine bu şekilde katkılar yaparak bağımsızlık elde etmeyi amaçladıklarının kasıtlı bir şekilde üstünü örtmekte ve bunlardan hiç bahsetmemektedir. Rus, İngiliz, Fransız ve Osmanlı arşivlerindeki belgeler bu hususu oldukça açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Fisk bu tarz bağnaz yazılar yazmaktansa Paris Barış Konferansına katılan Ermeni Milli Delegasyonu Başkanı Boghos Nubarın Ermeni trajedisinin Ermenilerin "İtilaf Devletlerinin davasına olan sonsuz bağlılıklarının sonucu olduğu yolundaki sözlerini hatırlamalıdır.

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: AVİM, . 2026. "INDEPENDENT FİSK'İN TARİHİ ÇARPITMASINA YİNE İZİN VERDİ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2019 / 3. Ocak 08. Erişim Ekim 30, 2026. https://www.avim.org.tr/public/index.php/tr/Yorum/INDEPENDENT-FISK-IN-TARIHI-CARPITMASINA-YINE-IZIN-VERDI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır